

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

NYELVEN ÉS VIDÉKEN EGY ÓRA 3 PENGŐ.
EGYRS SZÁM ÁRA 12 FILLÉR.

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
FŐLELŐS SZERKESZTŐ:
VITÉZ KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, PIAC-UTCA 59. SZÁM ALATT
TELEFON 3-48. SZÁM.

Numerus apertus...

(In.) A sátoros ünnepek mélabús hangulatába beleriad az örömhír: megszüntetik a numerus clausust! Meghagyják ugyan a törvény intencióját, fenntartják ugyan szociálpolitikai jelentőségét (!), de „eliminálják belőle mindazokat az intézkedéseket, melyek a magyar állampolgárok egyrésznél már évek óta igen nagy visszatetszést és ellen-szenvet váltottak ki...”

Megkondult tehát a numerus clausus temető harangja s szinte már látjuk a fekete ravatalt, melynek koporsójában halottan fekszik a keresztény-nemzeti irányzat utolsó, életben maradt gyermeke. S azután őt is eltemetik és pusztul tovább a sorvadó magyar élet. Jön az ötödik megszállás: nemzeti kulturánk agyontiprása, megcsönkítése Csonkamagyarországnak, hogy azt a pici-ke területet, ahol még megvethette a lábát a fáradt és elkinzott, világból kiűzött magyar, az is prédája legyen egy idegen fajnak, mely egyszer már eladta kulturáját s megbénította élethez való jogát.

Szinte látjuk az inváziót, az újrászervezett Galilei-kört, az Istent és hazát gázoló progresszív ifjúságot, mely ellepi közéletünknek minden vonalát, mely új Kun Bélákat és frissen öntözött Jászi Oszkárokat termél. Egyszóval annyi sok meddő és kilátástalan fáradság után, annyi sok időborozás és cserkészkedés után megindul újra az „alkotó” munka, hogy a hét év előtti fellángolásnak még csak egy piszlakoló, kis parázs-tüze se maradjon meg a „magyar állampolgárok egyrésznél” borus és kietlen emléke gyanánt...

Nagyon jól tudjuk, hogy a készülő törvényjavaslat nem a kormánytól, még kevésbé a miniszterelnöktől ered. Valahol kint, a trianoni rabló-gyilkosság környékén, New-York és Petrograd között, ott ácsolják a fekete koporsót. Azok a bizonyos rejtelmes hatalmak, amelyek mindenütt egyet gondolnak: genti palotákban, moszkvai odúkban, Trianon kastélyában és londoni redaktiókban, mindenütt csak a szabadkőmíves zsidóság érdekeit látjuk. Akkor is, hogy ha országot darabolnak szét s akkor is, hogy ha visszaigérik, amit elraboltak.

Mi pedig várunk és remélünk: birtokperekben, diplomáciában és békereviziókban. Ha egy francia márkai vagy amerikai milliárdos, aki maga is zsidó volt, cikket ír egy provanszi hetilapba, akár egy szabadkőmíves világujságba, ha egy külföldi külügyminiszter ráhümmög veszendő hazánkra és, ha egy birtokpert három-négy hétre elnapolnak: mi már a jövőd felhőzött egén tisztá derüt és vakító napot látunk s nem tudjuk azt, hogy minden kis köszönés, fejbólintás, revizió és egyéb vízió mögött az a bizonyos numerus clausus lappang, mely hat esztendő óta csiklandozza

a magyarországi zsidóság orrát s a melytől épügy prüsszög a londoni nagyzsídó, akár a galíciai csodarábbi.

Amikor tehát a körülszorongatott magyar kormányának készülő törvényjavaslata a parlament asztalára kerül, mindenekelőtt azt kell eldönteni, hogy kikéért van ez az ország: a magyarokéért vagy azért az állampolgárságot szerzett 5%-nyi rétegéért, melynél a numerus clausus „már évek óta igen nagy visszatetszést váltott ki”? Ha az utóbbi „néptöredék”-ért, úgy vesszen a numerus clausus és jöjjön a numerus apertus. Ám, hogyha van még magyar erő és magyar élet e földön, úgy jusson eszébe minden ma-

gyar törvényhozónak az az elkönyvelt igazság, hogy a romokban heverő keresztény-nemzeti irányzat utolsó bástyája, a numerus clausus nemcsak a lesajnált kurzusnak, hanem a megsajnált nemzetnek is egyetlen sziklaerőssége.

Ha ezt is elejtjük, elejtjük vele egész Magyarországot s eldobjuk azt a biztosítékot, mely a cserkész gyermekek s tányérsapkás egyetemi polgárok eljövendő és valóaváló lelki ígéretén keresztül a belülről induló békerevizióhoz vezet.

Prohászka Ottokár mondotta hat év előtt a parlamentben:

„A keresztény-nemzeti irányzat nem arra indult ki, hogy mindegy legyen neki: ki jár az egyetemre. A magyar intelligencia

vesztével örvénybe sodornánk magát a nemzet jövőjét. Mi a numerus clausussal a keresztény magyarság hegemoniáját akarjuk biztosítani s nem engedjük kiszáradni a hazát, annak intézményeit s hagyományait. Magyarországot nem zsidónak, hanem magyarnak akarjuk, a magyar közélet nyergében magyart akarunk látni és biztosítani kívánjuk, hogy más itten urrá ne lehessen.”

Azóta nagy idő mult el és kongatják már a numerus clausus halálharangját. Meghal-e, megmarad? — ma még nem lehet tudni. De úgy vigyázzanak életére a megcsönkült ország törvényhozói, hogy a szavazás sorsdöntő pillanatában a magyar feltámadásnak eleven lelket menthetik meg a numerus clausus megtartásával.

A zsidó világszervezetek egységes fellépése követeli a numerus clausus megszüntetését

A vérszemét kapott liberális sajtó már nincs megelégedve a kilátásba helyezett módosítással sem — Óriási megdöbbenés országszerte — A kultuszminiszter nyilatkozata

(A Hajdúföld tudósítójától.) Bethlen István gróf miniszterelnök ismert kijelentése, amely a numerus claususnak bizonyos módosítását helyezte kilátásba óriási megdöbbenést váltott ki országszerte a keresztény magyar társadalomból. A megdöbbenést még inkább fokozza a liberális sajtó leplezetlen és pökhendi triumfálása,

Az Alliance Israelite erőszakos fellépése a numerus clausus ellen

Ismeretes, hogy a magyarországi zsidóság hét esztendő óta állandó mozgásban tartja külföldi fajttestvéreit és az ezeknek kezében lévő világsajtót az 1920: XXV. t.-c. ellen. A földgömb mindenféle nyelvű liberális lapjai, a legkülönbözőbb fórumok, a Népszövetség, állandóan napirenden tartották ennek az egyetlen magyar fajvédelmi törvénynek a kérdését és ismeretes az is, hogy a külföldi zsidóság 1925 decemberében már egyenesen

a Népszövetség közgyűlésén próbált nyomást gyakorolni a magyar kormányra az eltörlés érdekében.

Klebsberg kultuszminiszter akkorigiban az egész magyar közvélemény osztatlan helyeslése mellett visszautasította az illetéktelen beavatkozást s a törvény módosítását arra az időre ígérte, amikor azt Magyarország szociális viszonyai megengedik.

Lucien Wolff a fedélzeten

Az elmúlt két év alatt a világ zsidósága, amely szabadkőmíves összeköttetései révén irányítója az egész Népszövetségnek, semmit se cselekedett bár a szörnyű trianoni igazságtalanság orvoslására, most mégis újabb akciót indított a magyar főiskolai hallgatóságot védelmező törvény ellen.

Az Alliance Israelite, összefogva Joint Foreign Committee-vel, az angliai zsidók országos külügyi bi-

a baloldali lapokban közölt elremitó statisztikák, amelyekben kimutatták, hogy mennyi külföldön tanuló zsidó fog az amugy is tulzsufolt magyar értelmiségi pályákra szakadni, valamint a miniszterelnök kijelentéseinek előzményeül szolgáló külföldi beavatkozás, amelyet cinikus nyíltsággal közölnek a liberális lapok.

zottságával, október 7-én lépéseket tett Genfben a Népszövetségnél „a zsidóságot, mint vallási kisebbséget érintő egyes jogfosztások tárgyában”.

Az akció vezetését Lucien Wolffra, az ismert nevű francia zsidó szociáldemokrata képviselőre bízták, aki a fenti ürüggyel az angol és francia zsidóság nevében jegyzéket adott át a Népszövetség titkárságának.

A külföldi zsidók jegyzéke

Ebben a jegyzékben az angol és francia zsidóság vezető szervezetei kijelentik, hogy gróf Klebsberg magyar kultuszminiszter

nem tartotta be azt az ígéretét, melyet 1925 december 12-én a Népszövetség tanácsulése előtt tett és mely ígéret szerint a numerus clausus törvényét a legrövidebb időn belül meg fogják szüntetni. Ezért az angol és francia zsidóság szervezetei arra kérik a Népszövetség titkárságát, hogy az e tárgyban hozott tanácsulési határozathoz képest a Népszövetség a legközelebbi, tehát

decemberi ülészakára tüzze ki a numerus clausus határozatáról szóló végső döntést.

Mint hogy — mondja az angol és francia zsidóság jegyzéke — a Népszövetség 1925 december 12-én úgy határozott, hogy a numerus clausus kérdésében való állásfoglalást elha-

lasztja rövid időre, hogy a magyar kultuszminiszternek alkalmat adjon a törvény eltörlésére és minthogy ez az eltörlés mostanáig nem történt meg, a népszövetségi határozmányok értelmében a népszövetségi tanácsnak legközelebbi ülésén véglegesen döntenie kell a kérdésben.

E jegyzéket Lucien Wolff a francia és J. M. Rich az angol zsidóság delegátusai adták át a Népszövetség titkárságának.

Ha már most figyelembe vesszük a váratlan miniszterelnöki nyilatkozat idejét és módját, a miniszterelnök kijelentésének és e magyar belügyekbe beavatkozó zsidó erőszakoskodásnak az

összefüggése már csak időrendi szempontból is kézenfekvő.

Kétségtelen, hogy a külföldi zsidóság egységes fellépése idézte elő azt a külpolitikai helyzetet, amely Bethlen gróftól az eddig még pontosabban nem formulázott ígéretére bírta.

A keresztény magyarság reagaszkodik a numerus clausus-hoz

A keresztény magyar közvélemény, amely eddig is visszautasított minden numerus clausus ellen irányuló támadást, méltányolja bár a miniszterelnök külpolitikai szempontjait, azonban ennek dacára

a leghatározottabban kitar az 1920. évi XXV. t.-c. mellett az Alliance Israelite példátlan beavatkozásával szemben.

Növeli az elkeseredést, hogy a zsidó sajtó: az Est-lapok, az Ujság, Magyar Hirlap stb. ordítva ünnepelnek s kaján örömmel regisztrálják a magyarság elkeseredését. Az „Esti Kurir” mai száma már egyenesen kiadja az utasítást vezércikkében: „Eltörölni!” Ugyanabban a hangnemben írnak a többi délutáni liberális lapok is.

Bár a törvény módosítását be-

avatott körökben csak tavasszal tartják bekövetkezőnek, a zsidó sajtó provokatív fellépésének következményei máris beláthatatlanok.

A keresztyén magyar közönség egységes demonstratív állásfoglalása várható s az egzisztenciájában veszélyeztetett magyar egyetemi hallgatóság is valósággal forrongva tárgyalja a külföldön tanuló zsidógyerekek érdekében történt nemzetközi beavatkozás várható fejleményeit.

A kultuszminister nyilatkozata

Klebsberg kultuszminister az esetleges módosításról egyébként a következőképpen nyilatkozott a liberális sajtó előtt:

— A numerus clausus javaslat módosításának tervezete még annyira csirájában van, hogy arról érdemleges nyilatkozatot tenni ebben a percben érthető módon nem is lehet. Sokan szociális szempontból egyelőre fenntartandónak vélik még a numerus clausust, a külföldnek azonban az a véleménye, hogy ez a

törvény a zsidóság ellen irányul. Külföldi tárgyalásaim során jeleztem is, hogy abban az időpontban, amikor a kormány szociális szempontból lehetőséget tartja, változtatni fog a törvény rendelkezésein.

— Én annál szívesebben vállalkozom erre a feladatra és iparkodom annak tényleges módosítására, mert hiszen soha azzal nem azonosítottam magamat. Tulajdonképpen, mint a kultuszministerium egyik terhes öröksége szállt rám, amelyet megváltoztatni csak akkor tudok, ha a kormány magáévá teszi az erre vonatkozó javaslatokat a maguk teljes egészében.

— Mindenekelőtt a törvény

harmadik szakaszát fogjuk hatályon kívül helyezni, amely a hazai zsidóság szemében állandó sérelem, mert azt, mint nemzetiségi kisebbséget kezelik.

Én azt hiszem, hogy az ország közvéleménye kedvező fogadtatásban fogja részesíteni a numerus clausus törvény revízióját, amely kétségtelenül alkalmas lesz az eddig nyugtalanító kedélyek lecsillapítására.

Vix francia alezredes Zsolnáig állapította meg Magyarország északi határát

Ujabb adatok a magyar-francia tárgyalásokról

Budapest, október 20. Bartha Albert, a Károlyi-kormány volt hadügyminisztere adatokat bocsátott rendelkezésre, amelyből megállapítható, hogy Vix francia alezredes által megszbott határvonal Pozsonytól északra a Kiskárpátok mentén nagyjából

az ország, főleg nyugati pontján egész Zsolnáig húzódtott.

Az alezredes kijelentette, hogy a cseh állam erre a területre igényt

tart. Megállapítható az is, hogy Hodzsa Mihály és társai egyáltalában nem gondoltak magyar területek átcsatolására még a forradalom után sem, csupán a tót önkormányzatot követelték, egy tót miniszteri tárcát, tót főispánságot és bizonyos nyelvi kedvezményeket. Kérték ezenfelül, hogy a tót ezredekben a vezényleti nyelvet tót legyen, de a szolgálat nyelve magyar maradt volna.

Azzal hálálta meg barátja szivességét, hogy elsikkasztotta a kerékpárját

A lopott biciklit Egyeken eladta — Őrizetbe vette a rendőrség

(A Hajdúföld tudósítójától.) Novák József, régitéglavető 220. szám alatti lakos vasárnap délután Kohn Rudolf Külsővásártér 9. szám alatt levő kerékpárköcsönzötől félórás időtartamra kibérelt egy kerékpárt. A kerékpárt azonban Novákon kívül igénybevette egy Varga János nevű 22 éves napszámos is, aki pár nappal ezelőtt jött Debrecenbe s barátjánál, Novák Józsefnél szállt meg. Novák gyanútlanul adta át barátjának a kerékpárt s nem is gondolt arra, hogy az megszökjön vele. Varga azonban úgy hálálta meg barátja szivességét a lakásért, hogy a pár percre igénybevett kerékpárral csakhamar eltűnt Novák szeme elől s azzal azóta nem tért vissza. Novák természetesen bejelentette az esetet a kerékpárköcsönzőnek, aki viszont a rendőrségen tett feljelentést.

A rendőri nyomozás során Novák

jóhiszeműsége csakhamar kitűnt, mert a rendőr rövid pár nap múlva előállított egy embert csavargásért, akiről megállapítást nyert, hogy az a keresett kerékpártolvaj, Varga János. Vargát közveszélyes munkakerülésért és csavargásért megbüntette a rendőrbíró s egyben kihallgatta az ellopott kerékpárra vonatkozólag is. Így derült ki, hogy a kerékpárral egyenesen Egyekre ment, ahol eladta azt egy ottani munkavezetőnek nyolc pengőért. Vargát sikkasztás büntette miatt őrizetbe vették s át-kisérték az ügyészség fogházába.

Bálint József
asztalosmester

ajánlja saját készítésű butorait.

Csapó-u. 67. Telefon 11—76

A békeszerződést maguk a győztes államok szegték meg

Szüllő Géza prágai magyar képviselő beszéde a felvidéki kisebbségek helyzetéről

Prága, október 20. Szüllő Géza, a magyar keresztényszocialista párt elnöke, agitációs körútján a községit választásokkal kapcsolatban Besztercebányán tartott nagyobb beszédet. Kifejtette, hogy a kisebbségi kérdésben a békeszerződéssel egyidőben négy nagyhatalom és a csehszlovák köztársaság nemzetközi szerződést kötöttek, hogy Csehország a békeszerződéssel ellentétes törvényeket nem alkot, tehát a ki-

sebbségekkel szemben megkötött-ségben van. A csehszlovák köztársaság ennek ellenére olyan intézkedéseket tesz, melyek nem fedik a békeszerződést. Hivatkozott a felvidéki magyarok, németek és tótok helyzetére, akik nyolc esztendő óta ki vannak téve a cseh kormány önkényének és akiknek elnyomatása a legkiáltóbb bizonyosság arra, hogy a békeszerződést maguk a győztesek szegték meg.

A trianoni békeszerződést semmiféle jegyzőkönyv nem fogja örökéletűvé tenni

írja egy olasz lap — Demokrácia, amely háborúval fenyegetőzik és megtagadja az igazságot

Budapestről jelentik: A Paleologue-jegyzék ügye még mindig erősen foglalkoztatja a világsajtót, amelynek legnagyobb része Magyarország mellett foglal állást. Különösen az olasz sajtó az, amely legerélyesebben védelmébe veszi a magyar igazságot. A Popolo d'Italia egyik legutóbbi számában is a magyar kérdéssel foglalkozva, többek között a következőket írja:

Franciaország az orosz veszedelem hatása alatt megcsillogtatta Magyarországot előtt az igazságtalan határok revíziójának lehetőségét. Paleologue szeretetreméltó levélben megcáfolta ezeket az állításokat. Levélének célja az volt, hogy a kinántant államférfiak magukhoz térítse csodálkozásukból. A Fouchet-jegyzék azonban megdönti a cáfolat értékét és megerősíti, hogy igenis volt francia kezdeményezés és hogy

vannak igazságtalanságok, amelyeket ki akartak abban az időben küszöbölni.

Fouchet jegyzéke bizonyítja, hogy Franciaország a veszedelem órájában opportunusnak tartotta a trianoni béke igazságtalanságának felismerését. Történelmi tanulságok szerint ugyanis a veszedelem órájában az emberek és az államok egyaránt bölcsőbbekké válnak.

A cikk azután rámutat arra, hogy az oláh-cseh korridor érdekében félmillió ruthént kebeleztek be. Senki sem tudja közülök, hogy miért kell nekik Prágához tartozniuk? Masaryk és Benes, a demokrácia apostolai, még Csehország és Jugoszlávia között is korridort akartak teremteni és

Magyarországot azzal fenyegették meg, hogy eltüntetik a föld színéről.

Szerencsére ez a terv, amely nagyon emlékeztet Lengyelország felosztására, Olaszország és Anglia erőlyes vétója miatt csupán jámbor óhaj maradt.

A magyar-francia tárgyalások

napiénre kerülésének — folytatja a cikk — egyelőre nem lett semmi következménye. De ez az ügy rávilágít a nemzetközi igazságtalanságokra, amelyek megérdemlik a bővebb figyelmet, mert ezek vezettek arra, hogy Európa teljesen balkanizálódott. A francia demokrácia azt követeli a naptól, hogy álljon meg Versailles és Trianon fölött, mert saját imperialista politikáját akarja megvédeni.

A békét nem fogja örökéletűvé tenni semmiféle jegyzőkönyv.

Minden szerződés, minden kötelezettség csak arra való, hogy még jobban sulyosítsa az amugy is rossz helyzetet. A béke csak akkor béke, ha az igazságban van garancia. Mindezeket — így végződik a cikk — mi mindjárt, a fascizták. Ezekkel szemben a demokraták új háborúkkal fenyegetik meg azokat, akik szóba merik hozni az igazságtalanságokat, amelyekre Fouchet is hivatkozott. Ugy látszik, épp a demokrácia az, amely megtagadja az igazságot.

A debreceni olaj-forrás — kacsá

(A Hajdúföld tudósítójától.) Az egyik debreceni liberális lap szerda reggeli száma szenzációképpen közölte, hogy a Nagyerdőn az Andrássy-ut 101. szám alatti telek kutja olajat tartalmaz és hogy itt fogják megkezdeni a mélyfurásokat. A lap hírére egyszerre felszökött a telek ára, voltak akik dupláját is ígérték érte. Mára aztán lelohadt a nagy vásárlási kedv, mert a szakértők véleménye szerint a kut vízében van ugyan olaj, ez azonban nem a föld mélyéből, hanem a kut szivattyúszerkezetéből, amelyet olykor olajozni szoktak. Ilyenfórmán persze szó sem lehet arról, hogy itt kezdjék meg a debreceni mélyfurást.

Hirdessen a Hajdúföldben

Friss sertésfej és láb október 23-tól, vasárnaptól kezdve olcsó árban ismét kapható a **Vidoni szalámigyár Magoss-utcai üzletében**

Debrecen kertségét kertvárossá kell alakítani, csatornázni, közműekkel ellátni, hogy megjavuljanak a közegészségügyi viszonyok

A kertésekben négyszerre több a betegség és halálozás mint a belvárosban — A csatornázás ezerral csökkenthetné évente a halálozások számát

Tüdős Kálmán dr tisztifőorvos előadása

(A Hajdúföld tudósítójától.) A Közegészségügyi Egyesületben esztörtökön este „Debrecen város közegészségügyi állapotáról és a hidnyok orvoslásáról” tartott előadást

dr Tüdős Kálmán városi tisztifőorvos

közegészségügyi főtanácsos. Tüdős főorvos hosszas, alapos munkával, évekig tartó adatgyűjtéssel készült erre az előadásra, amelyet páratlan szaktudással, a fajtáját szerető magyar ember lelkes buzgóságával épített fel. Épp ezért méltán érdemelte meg azt a széleskörű és általános érdeklődést, melynek következményeképpen a városháza közgyűlési terme zsúfolásig megtelt

Dr Tüdős Kálmán tisztifőorvos előadása

Ezután általános figyelemről és érdeklődéstől kísérve, dr Tüdős Kálmán tartotta meg nagyértékű és a legszélesebb körű figyelmet megérdemlő előadását.

Hogy Debrecen közegészségügyi állapotáról tiszta képet nyerhessünk, — mondotta dr Tüdős Kálmán — külön kell figyelembe venni a belvárost (54200 lakos), az ezt környező kertéseket és telepeket (29500 lak.) és a város egész határát képező mezőséget (15500 l.) A belvárosban van — legalább részben — utcaburkolás, csatornázás, vízvezeték, szemétfuvarozás. A házastelkek általában nagyok, tulajdonosok beépítve nincsenek, ezért levegő, napfény van bőven. Területén több üdülésre, gyermekeknek játszásra alkalmas, kertészeti rendezett tér van. Ezért itt a közegészségügyi viszonyok tünhetők. A kertések-telepek az egész várost körülvevő szőlőkertekből és új telepítésekkel állottak elő. Egyes részeken a lakosság sűrűbb, mint a belvárosban. Utcaburkolás, csatornázás nincs. Ezért szemét és hulladék a házakból el nem távolítható, tisztaság fenn nem tartható. Tavasszal és ősszel a mélyebb fekvésű

Katasztrófális állapotok a kertésekben

A leirt állapotok okozzák azt, hogy az általános halálozás a tuberkulózis, hasihagymáz, valamint a gyermekbetegségek a belvárosban sokkal kisebb mértékben pusztítanak, mint a kertésekben és telepeken, ahol ezekből a megbetegedés és a halálozás három-négyszerre többre megy.

Tüdős főorvos statisztikai adatokkal és grafikonokkal illusztrálta ezután a helyzetet és kimutatta, hogy míg a belvárosban 1000 lélekre 19—28 tuberkulotikus halálozás esik, — addig ez az arányszám a külsőségen 40 körül mozog, a mezőségen viszont 7—10-ig terjed. A hasihagymáz megbetegedések száma kétszeres, sőt néha négyszeres a kertésekben és telepeken, a belvároshoz viszonyítva. A belváros viszonyai tehát jóval kedvezőbbek, annál rosszabbak a kertéseké. A kertésekben sok olyan ház van, melyben egy helyiségben van elhelyezve a konyha, a lakószoba, melyet néha még műhelynek is felhasználják. Itt teljesen lehetetlen megőrizni a

előkelő közönséggel, melynek sorában helyet foglaltak Debrecen orvostársadalmának kiválóságai, élükön az egyetemi tanári kar orvos-tagjaival.

Az előadást

Belák Sándor dr

egyetemi tanár nyitotta meg s rámutatott arra, hogy az ókorban sokkal fejlettebb volt az egészségügyi közszellem, mint ma. Róma olyan vízvezetékkel dicsekedhetett, amilyen a mai modern nagyvárosokban sincs. Mi a mai modern kultúra egy nagy hiányosságát akarjuk pótolni s azt akarjuk, hogy közegészségügyi téren a mai kulturánkkal elérjünk arra a magas fokra, melyen az ókorban állottak egyes népek.

helyeken nagy poshadó pocsolóvagy keletkeznek, melyeknek lefolyása nincs. A lakóházak kicsinyek, egy-egy szobában, mely gyakran ipari műhely céljaira is szolgál, zsúfoltan laknak, a lakosság a szobákat főképp a legyek elleni védekezés céljából állandóan sötétben, befűggyözve tartja. A legyek a sok szerszét fekvő hulladék és ürülék miatt ki nem pusztíthatók. Jó ivóvizet alig egynehány mélyfúrású kut szolgálta, melyeket örökké javítani kell.

A lakosságnak több kilométernyi utat kell megtenni a jó vizért.

minélfogva inkább az udvarban vagy kerti utcákon levő régi ásott kutak vizét issza. Ezek valamenynyien ürülékanyagokkal fertőzöttek, amit sorozatos vizvizsgálatok igazolnak. A mezőségen a lakosság ritka, egyébként a viszonyok az előbbihez hasonlóak azzal a különbséggel, hogy az ásott kutak vize többnyire fertőzömentes és a lakosság élete legnagyobb részét a szabadban, a levegőn, napfényen tölti, míg a kertések-telepek lakossága zárt helyeken folyó ipari munkát végez.

tisztaságot, melynek a háziszemét eluvarozása is akadályos. A lakás tisztaságát csak akkor lehet megőrizni, ha a környezet is tiszta. Példaképpen felhozta, hogy a Kossuth-szobor előtti térség régen tele volt papírral, szeméttel, hulladékkal, melyeket az ott ebédelő munkások, vidékiek szórtak el. Mióta a teret parkirozzák, ezek az emberek sem szórták el a szemetet, hanem berakják a szemétyűjtőbe, vagy zsebre teszik a papírt, melyben az ebédjüket hozták magukkal. A kertések és telepek lakossága olyan vizet iszik, amely az egészségre teljesen ártalmas. Terjed a tuberkulózis, mert nem megfelelőek a lakás- és munkaviszonyok.

Londonban, ahol minden utca burkolva és csatornázva van, 10.000 élöre csak 8—10 tuberkulotikus halálozás esik egy évben. Sőt az ugyanon létesített angol kertvárosokban csak 4 tuberkulotikus halálozás jut 10.000 élöre. Debrecenben minden előfeltétele megvan annak, hogy a telepeket és kertéseket kertváros-

sá alakítsák át és ezek egészségügyi viszonyait így megjavítsák. E tekintetben olyan fejlődés indulhat meg, hogy Debrecen Magyarország mintavárosa közé emelkedhetik.

A legelső és legsürgősebb feladat tehát a kertéseket és telepeket közműekkel ellátni. Ezek: 1. az utcaburkolás, a szemét és hulladék eluvarozása, 2. Csatornázás a házi szennyvíz és csapadékvíz eltávolítására, mocsarak, pocsolóvagy képződésének megakadályozására. Ahol sűrű a népesség, feltétlenül zárt csatornák készítenők, a pusztá telken lehetnek egyelőre nyitottak is. 3. Jó vízellátás. A jó víz csak akkor feitheti ki áldásos hatását, ha bő mennyiségben és könnyen elérhető módon áll rendelkezésre. E követelménynek csak a vízvezeték felelhet meg. Mert ezeken a nagy területeken olyan sok mélyfúrású kutat kellene csináltatni, hogy azok költségéből kitelik a vízvezeték is, kivált ha hozzászámítjuk azt is, hogy a kutak könnyen rongálódnak s azokat örökösén javítani kell. A vízvezeték az a költség elesik. A városot nyugatra eső részek könnyen bekapcsolhatók a meglévő vízműbe, a keleti részek számára azonban új vízmű lesz szükséges. Ha ezek a közművek meglesznek, rövid idő alatt egészen megváltozik a helyzet és e területek lassanként a kertvárosok képét veszik magukra, melyek a legegészségesebb lakóhelyek.

Az előadottakon kívül szükséges még, hogy a belvárosban megkezdett burkolási és egyéb munkálatok tovább fejlesszenek, a mezőségen a gazdasági cselédlakások ügye szabályrendelileg megoldassék, továbbá, hogy a közönség számára egészségügyi tárgyú előadások tartassanak.

Méltányosan kell megváltoztatni a szabályrendeletet

Ha a kertések vízellátását megfelelő módon akarják megoldani, annyi közkutak kellene furatni, hogy abból kitelne a vízvezeték és a csatornázás berendezése is. Ez azonban csak egy lehetséges, ha megváltoztatják a ma fennálló szabályrendeletet, melynek értelmében a közművek létesítésének terhet száz százalékban a külsőségi lakosok tartoznak viselni. A szabályrendeletet úgy kell módosítani, hogy a költségek fele a házipénztárt, fele az érdekelt lakosságot terhelje.

A fenti nagy kérdések megoldása pénzbe kerül ugyan, azonban a pénzt nem szabad sajnálni, mert ez hasznos befektetés. A kamatát meghozza abban a felnövekvő erős, egészséges, munkabíró magyar nemzedékben, mely visszaszerzi azt a Nagymagyarországot, melyet mi könnyelműen eltékoztunk.

A hozzászólások

A lelkes tapsokkal fogadott nagyértékű előadáshoz elsőnek dr Szontágh Félix egyetemi tanár szólott hozzá s ő is azt fejtegette, hogy fő az általános egészségügyi viszonyok megjavítása. Ennek legfontosabb kelleke a jó, egészséges lakás, csatornázás és a jó ivóvíz. Ő el-

hiszi ugyan, hogy a debreceni vízvezeték vize nem fertőzött, azonban néha gusztustalanul zavaros, piszkos. Ez ellen is tenni kellene valamit.

Rotschnek Emil

értékes hozzászólása után

Belák Sándor

egyetemi tanár arra mutatott rá, hogy szerinte a kertéseknek nem nyílt, hanem zárt csatornával való ellátása lenne kívánatos. A közművek létesítése során a csatornázás az első, mert a csatornázás egymagában is óriási egészségügyi javulást eredményezhet. Erre rájöttek az angol városok is, amelyek végrehajtottak egy generális, nagy csatornázást, melynek eredményeképpen egyharmadával csökkent a halálozás. Debrecenre vonatkoztatva ez azt jelentené, hogy évente 1000 halálozással lenne kevesebb, ha a csatornázást az egész város területén sikerülne megfelelőképpen megoldani.

Tüdős főorvos befejező szavaival az előadás fél nyolckor véget ért.

Debrecen is résztvesz a Kossuth-szobor leleplezésén

(A Hajdúföld tudósítójától.) Budapest november 6-án országos ünnepség keretében leplezik le Kossuth Lajos szobrát. A leleplezési ünnepségre Sipőcz Jenő, a székesfőváros polgármestere meghívta az összes törvényhatóságokat, így Debrecen városát is. A városi tanács hétfői ülésén úgy határozott, hogy a leleplezési ünnepélyre küldi Vásáry István főjegyzőt, aki diszes koszorút visz magával. A főjegyzőt diszruhás hajdu kíséri. Nem lehetetlen, hogy a városi közgyűlés is nagyobb küldöttséggel képviselje magát a Kossuth-szobor leleplezésén.

Mennyi közúti adót fizetnek a gépjárművek

Budapest, október 20. Hermann Miksa kereskedelmiminiszter benyújtotta a közúti gépjárműveknek közúti célokra való megadóztatásáról szóló törvényjavaslatot.

A javaslat közúti adóval rója meg a közúton, sinpálya nélkül személy vagy teherszállításra szolgáló, illetőleg különleges rendeltetési gépjárműveket és azok pótkocsijait. Az adózás alapjául a lóerők száma és a forgalmi engedélyben megszabott önsúly szolgál. A gépjárművek közúti adótertele a következő határok között mozognak:

Motorkerékpároknál az adó lóerőnként 5—10 pengő, köz- és személyszállító gépkocsiknál az adó lóerőnként 15—50 pengő, autóbusszoknál, tehergépkocsiknál, traktoroknál az önsúly minden 100 kg-ja után 12—30 pengő, a gépkocsival vontatott pótkocsiknál az önsúly minden 100 kg-ja után 5—20 pengő. Az adózás szempontjából a megkezdett lóerőt teljes lóerőnek, az önsúly megkezdett 100 kg-ját teljes 100 kg-nak kell tekinteni. A közúti gépjármű adót az köteles fizetni, akinek nevére a jármű forgalmi engedélye szól és az adót naptári fél-évenként előre, mégpedig legkésőbb minden év január 15-ig és július 15-ig kell befizetni.

Művészi kivitelű

képkerekezés

a legolcsóbb árban

vitéz Homoródy Hampelnél

Péterfia-utca 37.

A szerbek harcias népgyűléseket tartanak Bulgária ellen

Szofia, október 20. A Sobranjeban Andreff képviselő kijelentette, hogy a Balkánon előállott feszült helyzet a Macedóniában elkövetett igazságtalanságoknak tulajdonítható. Macedóniában nem tisztelik a kisebbségek jogait, meg akarják fosztani a lakosságot nemzeti jellegű és még önkényesebb uralmat folytatni, mint amelyet a török korokban gyakoroltak. Ez eredményezi a felingerült forradalmi szervezeteket, amelyek terrortal válszólnak terrorra, Belgrádban harcias népgyűléseket tartanak, márpedig ha Bulgária hibája abban áll, hogy rokonszenvez a macedon lakossággal és befogadja a menekülteket, akkor minden bolgár kormányt vádolni lehet és Bulgária sohasem tisztázná magát.

A miniszterelnök kijelentette, hogy a paraszt rablóbandák összeköttetésben állanak a külföldi agrárkommunista emigrációval s hogy a bandák tél folyamán visszatérnek Szerbiába, ahol nem üldözik őket.

Horváth Nusi a debreceni Népház vigestjén

(A Hajdúföld tudósítójától.) Általános érdeklődés kíséri a Népház (volt DMKE-épület) modern színpaddal felszerelt intim dísztermében, a Debreceni Népház Egyesület által, városunkban oly szép sikerrel működő szociális intézményei javára, szombat és vasárnap esténként rendezendő Vigestéket. A legközelebbi október hó 22. és 23-iki Vigesték műsora az eddigieket is felülmúlja. Horváth Nusi, a Csokonai-színház néhány évvel ezelőtt ünnepelt primadonnájának fellépte kimagasló száma lesz a műsornak. Sokaknak emlékében él még bizonyára az ő lenyűgözően bájos, nagy művészete, amelyet annak dacára, hogy a Csokonai-színházban is vendégszerepel, a jótékony cél érdekében készséggel hajlandó volt, fáradságot nem kímélve e kedves Vigesték rendelkezésére bocsátani. Legjobb operette szerepeinek sláger számait fogja bemutatni és egy csuda szép csárdás szólót táncolni. A műsor többi számai is elsősorban. Márton Alice énekesnő, aki legutóbb a Bikában, Dezső Gábor nótá-estjén szerepelt nagy sikerrel, magyar dalokat énekel, Piacskné Kovássy Irénke, ez a kiváló előadó művésznő verseket szaval, Simon István baritonista a Bajazzók és Carmen operákból énekel, Nógrádi József, a kitűnő komikus legújabb kupléit adja elő, ezenkívül a már jól ismert kitűnő együttes többi szereplőinek Pálffy Ica, Teleky Pál, Scheppel László részvételével több könnyezésig kacagtató kis bohózat, vígjelenet és tréfa kerül előadásra az egyes magánszámok között, a közönség mulattatására, dr. Laczkó József rendezésében, aki a konferansz szerepét is ellátja. Karnagy Forray István, a városi zenede kiváló tanára.

A helyi ártalmozatlanul a muziknál olcsóbbak, hogy mindenkinek módjában állhasson pár fillérért kitűnően szórakozva a jótékony célnak áldozni. Zsöllye 1 pengő, I. r. ülőhely 50 fillér, II. r. 60 fillér és III. r. 40 fillér. Jegyekről tanácsos elővételben özv. Roth Kálmáné dohánytörszédjében — vasárnap is egész nap nyitva — Kossuth-utca 53. sz. a. gondoskodni.

Négyszer örültség szimulálással menekült meg a villamosszéktől, ötödikszor felakasztotta magát

(A Hajdúföld tudósítójától.) Az Unió büntetőbíráskodásában nem ritkaság, hogy esztendőkönn kereszttül ül egy-egy delikvens a siralomházban, várva elkerülhetetlen végzetét. Ilyen eset Russel skót származású színész története is. Russelt négy esztendővel ezelőtt azzal vádolták, hogy meggyilkolta és kirabolta Maurer kereskedőt. Ezen az alapon halálra is ítélték. Négy ízben tüzték ki a halálos ítélet végrehajtásának idejét, azonban

a színész mindig örültséget szimulált.

Vagy talán nem is szimulált. Lehet, hogy csakugyan örült volt. Tény az, hogy az orvosok beszámíthatatlannak mondták és tébolydába

utalták. Egy idő múlva azonban itt állítólag rájöttek arra, hogy Russel mégis szimulál. Ezért visszavitték a Sing-Sing-be és nemrégiben végérvényesen megállapították kivégeztetésének napját. Szombaton a reggeli órákban kellett volna villamosszékre ülnie a szerencsétlen színésznek. Azonban a rettenetes halálfelelem következtében, egy észrevétlen percben

nadrágtartójára felakasztotta magát cellájában.

Amikor reggel benyitottak hozzá, hogy a villamosszékre vezessék, — már csak megmerevedett hulláját találták. Mégis elkerülte a hóhér kezét.

Grünberger Juliánát nemzetgyalázásért elítélte a debreceni törvényszék

(A Hajdúföld tudósítójától.) A Miskolcra induló személyvonat egyik másodosztályú fülkéjében a múlt év július elsején a többek között helyet foglalt Pechman Gyula örnagy és Kmety Gyula állomásfőnök is, valamint Kupler Dávid kereskedő feleségével és két gyermekével, továbbá egy Grünberger Juliánna nevű zsidó lány. Alig hagyták el Miskolcot, Grünberger Juliánna beszélgetésbe elegedett Kupferékkel, s hogy kedveskedjen a szülőknök, dicsérni kezdte a gyerekeket. A többi utas nem sokat törődött Grünberger áradozó kijelentéseivel, amikor azonban a következő szavak ütötték meg fülüket: „Milyen intelligensek ezek a gyerekek,

látszik, hogy nem magyarok”, felháborodással figyeltek fel és azonnal felelősségre vonták a zsidó lányt nemzetgyalázó kijelentéseért. A következő állomáson pedig Pechman örnagy a csendőrséggel igazoltatta le Grünberger Juliánát. Itt aztán kiderült, hogy Kupferék megszállt területen laknak s a gyerekek ott nevelkednek, amire mondta aztán Grünberger hízkelkedésképpen, — hogy azért olyan intelligensek, mert nem magyarok.

Az ügynek természetesen bünvádi uton lett folytatása s a debreceni

ügyészség magyar állam és magyar nemzet megbecsülése ellen elkövetett vétség miatt emelt vádat Grünberger ellen, akit a debreceni törvényszék Balogh-büntetőtanácsa tegnap vont felelősségre. Vádlott kihallgatása alkalmával szépiteni akart kijelentésén s úgy adta elő a dolgot, hogy mondta ugyan „Milyen intelligensek ezek a gyerekek”, azt a kijelentést azonban, hogy „Látszik, hogy nem magyarok”

a további beszélgetés során mondhatta,

de semmiesetre sem az előbbi kitéttel kapcsolatosan. Ilyet nem mondhattam, — védekezik indignálódva Grünberger Juliánna — ilyesmit fel sem tételtek magamról.

A kihallgatott tanuk azonban bizonyították a vádat, aminek alapján a bíróság büntőnek mondta ki Grünbergert a magyar állam és magyar nemzet megbecsülése ellen elkövetett vétség miatt, amiért is

100 pengő pénzbüntetésre ítélte, amely büntetés behajthatatlanság esetén ötpengőnként egy napi fogházra változtatható át. Az ítélet ellen az ügyész súlyosbíttásért jelentett be fellebbezést, s így a büntőnek az ítéletábla előtt lesz folytatása.

A vidéki és helybeli vásárló közönség figyelmét fölhívjuk a

„HANGYA“

dusan fölszerelt

Rózsa-utca 2. és Piac-Arany János-utca sarkán (volt Csanak-üzlet) lévő üzleteire.

Ahol a legkiválóbb minőségű fűszer-, csemege és italárak tetemesen leszállított árban kaphatók !!!

Pontos, gyors, figyelmes és előzékeny kiszolgálás! Vásárlások hához lesznek szállítva!

HIREK

1927 október 21. (Péntek.)

Prof.: Orsolya Kath: Orsolya vt.

A Meteorológiai Intézet jelentése: Időjárás: Változókéony szeles idő, egyes helyeken esővel és egyelőre lényegtelen hóváltással, később hősültyedés valószínű.

Városi muzeum 9—12-ig 2 4-ig. Közművelődési könyvtár nyitva délelőtt 10—1-ig, délután 4—7-ig.

Gyógyszertárak közül éjjeli szolgálatot tartanak: Megváltó (Piac-u. 18.) Arany Egyszaru (Kossuth-u. 8.) Muraközy Hunyady-u. 5.) Magyar Korona (Péterfia-u. 10.) Nádor (Szent Anna-u. 66.) Csokonai Mester-u. 43.) Arany János (Csapo-u. 77.)

Megszüntették az államvasutak elnökhelyettesi állását

Budapest, okt. 20. A sajtóban ismételt hírek jelentek meg, amelyek szerint a m. kir. államvasutak elnökhelyettesi állása legközelebb betöltésre kerül. Illetékes helyről közlik, hogy a m. kir. államvasutak személyzeti létszámában elnökhelyettesi állás rendszeresítve ezidő szerint már nincs és a m. kir. kormány ilyen állást rendszeresíteni nem is szándékozik és így az állás betöltéséhez fűződő kombinációk teljesen alaptalanok.

Kinevezett tisztviselők eskütétele a városi tanács ülésén. A főispán Veress Géza I. o. aljegyzőt tb. tanácsnokká, Orosz Istvánt, Gottenhuber Henriket és dr. Koller Ferencet tb. aljegyzőkké nevezte ki. A kinevezettek a városi tanács csütörtöki ülésén tették le a hivatali esküt, amely után Magoss György polgármester meleg szavakkal üdvözölte a városnak e négy kiváló tisztviselőjét s rámutatott arra, hogy kitüntetésük a város érdekében kifejtett buzgó és lelkiismeretes munkájuknak elismerése. Az előléptetést dr. Veress Géza tb. tanácsnok köszönte meg s társai nevében is ígéretet tett, hogy a jövőben még az eddiginél is nagyobb szorgalommal látják el hivatalukat.

Dr. vitéz Szily Tibor előadása az anya és csecsemővédelemről. A Debreceni Stefánia Szövetség, Debrecen város Népházának dísztermében október 23-án délután 4 órakor tartja az anya és csecsemővédelem köréből vett második oktató előadását. Ezt az előadást dr. vitéz Szily Tibor gyermekorvos tartja „az anya és csecsemővédelem egészségügyi és szociális vonatkozásai” címmel. A kiváló gyermekgyógyász rendkívül tanulságosnak mutató előadásán — mely mintegy kiegészítése a szövetség védőnői útján ezideig végzett munkásságának — minden anyának saját és gyermeke jól felfogott érdekében meg kell jelennie. Az előadás belépődíj nincs s az érdeklődőket minden egyes esetben szívesen látja a szövetség.

Az Iparoskör kulturdélutánja. A debreceni Iparoskör, mint a múltban, úgy mostan is sorozatos kulturdélutánokat fog rendezni. Az első kulturdélutánt október 23-án délután 3 órai kezdettel lesz megtartva, mire egy az iparoság, mint a nagyéremű közönség figyelmét ezuton is felhívjuk.

Iskola könyvek az összes iskolák részére, továbbá író- és rajzszerek legelőnyösebben beszerezhetők Csáthynál, Piac-utca 8. Kiszolgálás Köztisztviselői utalványokra is.

FŐISKOLA

A debreceni „Egyetemi Kör” szünidei fenntartó bizottságának tagjait október 22-én (szombaton) este fél 8 órakor tartandó választmányi ülésre tisztelettel meghívom. Solymosi József a sz. f. b. elnöke. A debreceni „Egyetemi Kör” alakuló közgyűlését 1927 október 24-én d. u. 5 órakor tartja.

A Székely Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Egyesülete 22-én szombaton este 8 órakor választmányi ülést tart. Kérem a tagok pontos megjelenését. Elnök.

— A ker. tanácsadó iroda a Ker. Nemzeti Liga debreceni osztályának a szegénysorsu magyar emberek istápolására és jogi tanácsadásra alakult szerve mindennemű utbaigazításra ismét rendelkezésre áll minden szerdán és szombaton délután 6tól 7-ig. (József kir. hg u. 16., bejárat a kapu alatt.)

— Elnevezték az új tanyai iskolákat. A tanfelügyelőség értesítette a városi tanácsot, hogy az újonnan létesített tanyai iskolákat megfelelő elnevezéssel látta el és az erre vonatkozó előterjesztést már a miniszter is jóváhagyta. A tanácshoz küldött értesítés szerint a Czuczán lévő: Czuczai iskola, a Dombos- és Tornonyos-tanyák közelében épített iskola Dombosi iskola, a Paczon lévő Mézeshegyinek, a Halápi Pipóhegyinek, a Tégláskert déli oldalán lévő Tégláskerti iskolának, a Ghilányi laktanyában lévő Mikepércsi utinak, a Haláp északi részén lévő Állhegyinek, a Nagycserén épült iskolát Lukaházi iskolának fogják nevezni. A tanács elfogadta ezeket az elnevezéseket, azonban azt kívánja, hogy a Dombos-tanyai iskolát ne Dombosi, hanem Dombostanyai iskolának, a Mézeshegyit Vekeri iskolának nevezzék.

— Negyven napi elzárásra ítélték rágalmozásért Lupu oláh minisztert. Kísenevből jelentik: Az itteni törvényszék a tegnapi megtartott tárgyaláson elítélte dr. Lupu oláh néplélti minisztert hatóságai személyek rágalmozása miatt negyven napi elzárásra. A történet előzményei még abba az időbe nyulnak vissza, amikor Lupu tüzes ellenzéki vezér volt és az Averescu-kormány alatt tartott választások alkalmával sértőleg nyilatkozott ottani politikusokról, akiknek feljelentésére megindult elene a bünygyi eljárás. Az ítélet természetesen a gyakorlatban nem sok zavart fog okozni, mivel Lupu minisztert bizonyára nem fogják kihagyni a legközelebbi amnesztia-törvény végrehajtásánál a megkegyelmezettek közül.

— Megszűnt az „Aller Képes Családi Lapja”. Három évvel ezelőtt jelent meg a Dániában szerkesztett „Aller Képes Családi Lapja” magyar kiadása. Az exotikus képeket és vegyes érzelmeket keltő közleményeket tartalmazó lap hosszas haldoklás után megszűnik. A csekély értékű magyar kiadás, amelyre semmi szüksége nem volt a magyar olvasó közönségnek, érdeklődés hiányából szűnik be, amint azt a lap október 21-ről keltezett száma a második oldalán a következő rövid szavakban jelenti be: „T. Előfizetőinkhez! Ezzel a számmal megszűnik Aller Képes Családi Lapja.” A megszüntetés oka az általános részvétlenség, az olvasók és előfizetők hiánya.

Olvasa a Hajdúföldet!

Finn gazdák tanulmányi csoportja Debrecenben

(A Hajdúföld tudósítójától.) Hirt adtunk már róla, hogy a finn gazdasági Egyesületének kiállítási irodám Magyarországon jár, ellátogat Debrecenbe is. A városi tanács csütörtöki ülésén foglalkozott a finnek fogadásával és elhatározta, hogy vasárnap délelőtt ebédet ad a finn vendégek tiszteletére. Az ebédén megjelenik Magoss György polgármester, Vásáry főjegyző, Csűrös Ferenc és Borsoss József tanácsnok. A város nevében Pápay József

egyetemi tanár finn nyelven üdvözlö a vendégeket.

Az ideérkező finnek között van a helsinki egyetem rektora, aki egyben a finn városok szövetségének elnöke is. Az előkelő finn vendég város-szociálpolitikai és lakásügyi tanulmányokat is folytat Magyarországon s épp ezért a tanács megbízta a műszaki ügyosztályt, hogy az 1920 óta épített lakásokról készítsen kimutatást és minden fontos adatot becsásson rendelkezésére.

November közepére 20 centiméteres havat jósol Sziriusz

(A Hajdúföld tudósítójától.) A tudományos alapon készülő időjárásjelentőségét ma már ismeri és értékeli a magyar gazda, aki aszerint osztja be teendőit. A Meteorológiai Intézet jelentése mellett azonban érdekes figyelemmel kíséri a különleges egyéni rendszer szerint dolgozó magánidőjárás megállapításait is.

Ezuttal a budai mester, Sziriusz időjárás-jóslatát ismertetjük. Sziriusznak „Sziriusz Időjárás” című, irógéppelt lapja van, amelynek legutóbbi megjelenésében a következőket írja:

Október hónap második fele csapadékosabbnak ígérkezik. Több helyen eső lesz, jön egy-két szép enyhe nap is közben, de ez már nem

tartja magát. Az éjjelek hűvösebbek lesznek, sőt éjjeli fagyok jönnek.

Felhívom a földművelő embereket figyelmét arra, hogy törekedjenek minden hüvelyes veteményt betakarítani, mert különben megfagy a földben és tönkremegy. Egyes vidékeken már hócsapadék ígérkezik.

November 16-tól pedig országos havazás várható.

de nem csak itt hazánkban lesz nagy havazás, hanem Európa több részében is óriási hóviharak lesznek. Itt hazánkban is számíthatunk 15–20 centiméteres magas hórétegre. Utána hideg idő jön Angol, Francia, Olasz, Német, Orosz, Lengyelországokban és a szomszédországokban is.

Hetvenöt árva gyermeket ruháztak fel a Kövesdy-alapítványból

Jövőre kétszáz árva kap ruhát — Csütörtökön osztották ki a ruhákat

(A Hajdúföld tudósítójától.) Bilkey Kövesdy János annak idején 300 hold földet hagyott a városnak azzal a kötelezettséggel, hogy ennek az alapítványnak a jövedelméből minden évben annyi szegény, református árva gyermeket ruházzanak fel, amennyinek ruhájára a birtok hozadékából telik. Ebben az esztendőben 37 leány és 38 fiu, összesen tehát 75 gyermek részesült segélyben. Mindenikük egy teljes rendruhát és cipőt kapott. Az ünnepélyes kiosztás csütörtökön délelőtt folyt le a városháza közgyűlési termében, ahol megjelent az alapító örököse: Bilkey Kövesdy Imre, Vass Károly városi tanácsnok, a város megbízottja, Uray Sándor ref. lelkész, Bárdoss Géza és Biczó Gyula.

Először Vass Károly dr. tanácsnok intézett beszédet az egybegyűlt árvákhoz s emelkedett szavakkal méltatta Bilkey Kövesdy Imre érdemeit, majd reményét fejezte ki, hogy jövőre sikerül a birtok jövedelmét nagy mértékben emelni és a következő esztendőben már kétszáz árva gyermeket ruházhatnak fel az alapítványból.

Ezután Uray Sándor református lelkész mondott gyönyörű beszédet, melyben arra figyelmeztette az árvákat, hogy őrizzék meg az alapító emléket és hálájukat fejezzék ki úgy, hogy ha majd ők is nemes érzéssel viseljenek az árvák iránt.

Végül Vass Károly tanácsnok köszönte meg Uray Sándor közreműködését, ezután Kiss Kálmán közgyám megkezdte a ruhák kiosztását.

— A világsajtó humora. Egy vidéki szállodában az utazó beírta nevét a vendégeknylvbe, ugyanakkor egy egészen apró poloskácska masiroz végig hosszában a kinyitott oldalán. Az utazó oda fordul a szállodához: — Kedves barátom, én már sok szállodában megfordultam és tapasztalatból mondhatom, olyat keveser találtam, ahol ne lett volna poloska. De olyan szállodát, amelyen az öné, ahol a poloska megjeleni a vendégeknylvben a szobaszámot, hogy könnyebben megtaláljon, ilyen szálloda — szavamra mondom — még nem fordult elő praxisomban.

— Khon metamorfózi a Ismeretes az a közel százesztendősi anekdóta az egyiptomi vámhivatalról, amely egy exhumált faraó mumiát el akarván vámmoltatni, a vámtétel megállapítására nem tudott más címet találni, minthogy a felséges halottat szdrított tőkehalnak minősítette. Most egy hasonló eset történt a kulturfőnöves Csehszlovákiában. Egy Khon nevű utazó, — magyarul vigéc, — Németországból Prágába utazott, aholis tüdőgyulladásban váratlanul elhalálozott. Lesújtott özvegye mar csak a ravatalához érkezhettek meg és mert haza akarta szállíttatni kedves halottját, költségkimelés szempontjából a prágai krematóriumban megégettette s magához vette az urnába zárt hamvakat. A cseh határnál a vámorok szigorú vizsgálat közben megtalálták a Khon földi porhüvelyét takaró edényt, ám nem annyira a részvét, mint inkább a nehéz beamteri töprengés fogta el őket, milyen alapon szabjanak ki a hamvakra vámot. Végigkutatják az összes előírásokat gőzölgő fejjel, ám sehol sem találtak megfelelő tételt. A vonat pedig már indult s az özvegyült Khonné jajveszékése csak dett hangos botrányt előidézn. Végre is az egyik cseh fináncnak mentőötlete támadt. És Khonnak urnába zárt hamvait elvámolták mint — mütrágyát.

— Országos ebkiállítás Debrecenben. A Magyar Ebtenyésztők Országos Egyesülete október 23-án, vasárnap a Csapó-utca végén lévő Vilmos-laktanya lovardájában országos ebkiállítást rendez. Felkérjük a kiállítás iránt érdeklődőket, hogy akik még ebüket ezideig nem nevezték be a kiállításra pénteken és szombaton azaz október 21–22-én a Magyar Ebtenyésztők Országos tanulmányi csoportja, amely jában (Debrecen, Arany János-utca 28.) lehet még benevezni.

— Fővárosba utazó olvasóinknak páratlan kedvezményt nyújt a Keleti pályaudvarral szemben levő, elsőrangú Park-szálloda, amennyiben a szobák árából 20 százalék, az éttermi árakból pedig 10 százalék engedményt ad kiadóhivatalunkban díjmentesen kapható utalványok ellenében. Egyben felhívjuk a Park-szállodának lapunk más helyén olvasható hirdetésére szives figyelmét.

— Egyetemi tankönyvek új és használt állapotban kaphatók Harmathynál, Fűvészkert-utca 14. sz.

Magyar ember csak magyar lapot olvas. Kávéházban borbélynál, újságárusnál követelje a „HAJDUFÖLD”-et!

Haasenstein és Vogler hirdető iroda r.-t.

Budapest, V. Dorottya-utca 11. szám alatt.

Telefon: Teréz 234—45.

Felvesz hirdetéseket a világ minden lapja részére.

Reklámterveket készít.

A gazdasági propaganda célhoz vezető legalkalmasabb és legolcsóbb módjait kidolgozza.

Társházak Európa minden jelentősebb városában.

— **Rádió-műsor.** Október 21. Péntek. Budapest. D. e. 9.30, 12 és d. u. 3: Hírek, közgazdaság, életmiszterák. 1: Időjárás és vízállásjelentés. 4: Onkel Hans mesé a gyerekeknek. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás, vízállásjelentés és mozik műsora. 5: Az Első Budapesti Citerakör hangversenye. Vezényel: Bundschuh István karmester. 1. Norma duett (Hladky Miksáné—Bundschuh István.) 2. Kobel: Heiterer Muth (Hlatky Miksáné—Bundschuh István.) 3. Wanyek: Miért — azért, polka. 4. Magyar népdal (Bundschuh István—Sik Béla.) 5. Ras—Voran trió (Hertl Hermanné—Bundschuh Anna—Auchter Bernát.) 6. Schubert: Ures a ház, nincs kacagás (Auchter Bernát.) 7. Strauss: Ki esketett (Bundschuh István.) 8. Schubert: Volnék még egyszer ifju legény (Auchter Bernát.) 9. Kalwoda: Viadal-induló. 6: Egészségügyi előadás. Farkas Sándor dr főorvos: „A csont- és izülettuberkulózis gondozásának alapelvei.” 7: A m. kir. Operaház „Bolygó hollandi” előadása. 10.15: Pontos időjelzés, hírek, közlemények. Utána: Az Ostende-kávéházból Vörös Feri és külföldi hangversenye. K. 10.15: Hangverseny. 8.30: Kleist-ünnepek. Berlin (483.9). D. u. 4.30: Szórákzóztató zene. 8.30: Régi keringők. 9: Vidám óra. 10.30: Szórákzóztató zene. 8.15: Operett előadás. Majna-Frankfurt (428.6). D. u. 1: Gramofon-zene. 8.15: Kamarazene. Utána vidám dal- és duett-est. Prága (348.9). D. u. 4.30: Hangverseny. 7.15: Táncczene. 8.10: Tarka-est. 10.20: Gramofonzene. Róma (450) D. u. 5.15: Hangverseny. 8.40: Ének- és zenekari hangverseny. London (361.4) D. u. 1: Szólisták hangversenye. 1.30: Orgona. 2: Hangverseny. 4.50: Gyermekek hangversenye. 9: Szimfonikus hangverseny.

— **Értesítés!** Tisztelettel értesitem a n. é. hirdetőközönséget, hogy boldogult férjem elhalálása folytán a hirdetések felvételét magam folytatatom, miért kérem a t. hirdetőket, hogy hirdetéseiknek részemre való feladásával továbbra is támogatni sziveskedjenek. Nb. pártfogásukat kérve, vagyok teljes tisztelettel: özv. Steiner Józsefné, Piac-u. 19., II. e. Telefon 6—24.

— **Uri étkezében** Deák Ferenc-utca 10. kitűnő házikoszt kihordásra is kapható. Szombaton nagy hurka-est. Abonensek felvételnek.

— **Hölgyek tornája.** A Váry-féle nőtornász csapat 24-én, hétfőn délután 5 órakor kezd meg óráit.

— **Ez évben is megrendezik a kegyeleti stafétát.** A Magyar Athléti-kai Szövetség keleti kerülete ebben az évben is megrendezi a hősök kegyeleti stafétáját, mely október 30-án lesz. A szövetség kérelmére a városi tanács a csütörtöki ülésén a staféta díjaira 64 pengőt szavazott meg.

— **Decemberre készülnek el a városi zeneiskola új tantermei.** Ismeretes, hogy a városi zeneiskolát nyolc új tanteremmel bővítik ki. Az építkezés már javában folyik és mint értesülünk az új tantermeket december elején átadják a rendeltetésüknek. Az új termekre nagy szükség van, mert a növendéklétszám jóval nagyobb, mint az előző években volt.

— **Lapunk Budapestben** állandóan olvasható a Park szálloda kávéházában. VIII., Baross-tér 10.

— **A M. N. Sz. „Maradhat ez így? Nem! Nem! Soha!”** jelgégű emlékeztető lapjai, melyeknek minél szélesebb körben való elterjedése a békés irredentizmus és a revízió érdekében immár látható eredménnyel folytatott külföldi sajtópropaganda céljait szolgálja, bármely mennyiségben átvethető Bohus Károly postahivatali igazgató urnál is. (Főposta főnöki iroda I. emelet.)

— **Debrecen város nem képvisel-teti magát a szoboszlói hősi emlék leleplezésén.** Hajdusoboszló városa október 23-án, vasárnap leplezi le a hősi halottak emlékoszlopát. Az ünnepélyre meghívták Debrecen város tanácsát is, amely elhatározta, hogy a szoborleleplezésen nem képviselteti magát, mert egy izben már elvileg kimondotta, hogy ilyen ünnepségeken költségkímélés szempontjából nem vesz részt.

— **Fát kérnek a baptisták, akikre „rátérne egy kis segély”.** A debreceni baptista gyülekezet kérelmet intézett a városhoz, hogy részére adjon fűtési segélyt, illetőleg tüzfát. Kérelmét a következőképpen indokolta meg: „Először is úgy halljuk — ha ugyan jól halljuk —, hogy a tanács más felekezetnek is ad fűtési segélyt, másodsor, mert az imaházat kályhával kell fűteni, harmadsor, mert nagyon reánk térne a segítség”. A városi tanács nem méltányolta a fenti indokokat és a segélyt megtagadta, és pedig azzal az indoklással, hogy a fűtési segélyre csak a bevett felekezetek tarthatnak igényt, mert a városnak csak ezekkel van szerződése.

— **Könyvujdonságok:** Sue: A bolygó zsidó, Surány, Bethlen, Marrenzn, A kereszt brodalma, Jalsoviczky: Jármű motorok. Ezen könyvek kaphatók **Antalfy József** könyvkereskedésében.

— **Postahivatal a debreceni bélyegkiállításán.** A debreceni bélyeggyűjtők egyesülete Debrecenben október 23-án a debreceni „Kereskedő Társulat” dísztermében (Piac-utca 8. sz.) bélyegkiállítást rendez. Ezen a napon fennnevezett helyen reggel 8-tól délután 18 óráig szünet nélkül tartó szolgálattal postakirendeltség fog működni, amely az e célra készített különleges bélyegzővel fogja lebélyegezni a forgalomban levő postabélyegeket. A kirendeltségnél feladhatók bárhova szóló közönséges ajánlott, express és légi-postai levelek, levelezőlapok, nyomtatványok. A feladásra kerülő levélpostai küldemények 2 óránkénti elszállításáról, pontos és gyors továbbításáról gondoskodás történt.

— **Megnyílik a színházi dohányszó.** A városi tanács megengedte, hogy november 1-től kezdve a Csokonai-színház előcsarnokában a szokásos feltételek mellett megnyissák a színházi dohányszót. Kardoss Géza kérelmet intézett a tanácshoz, hogy a titkári irodában is engedélyezzék a dohányszót. A tanács a kérelmet teljesítette is, kikötötte azonban, hogy az irodában vízzel telt hamutartókat kell felállítani.

— **Be kell jelenteni a terméseredményeket.** Debrecen város közigazgatási hatósága felhívja a város területén mezőgazdálkodással foglalkozókat, hogy az 1927. évi terméseredményt november 5-ig bezárólag terjedő időben minden hétköznap reggel 9 órától délután 1 óráig a Kossuth-utca 20. sz. épület, földszint 45. sz. hivatalos helyiségében jelentsek be. Bejelentést tenni tartozik mindenki, aki husz katasztrális hold, vagy ennél nagyobb földterületen gazdálkodik, akár mint tulajdonos, akár mint bérlő. Felhívja továbbá mindazokat, akik a folyó év tavaszán a vetésterület bejelentési kötelezettségüknek bármi okból nem tettek eleget, ezt a mulasztásukat a fentjelzett idő alatt pótolják, mert a hivatkozott törvény értelmében az, aki a bejelentést elmulasztja, vagy valótlan adatokat jelent be, kihágást követ el.

— **HIRDETŐ FELEINKET felkérjük, hogy hirdetéseiket délután legkésőbb fél 5 óráig adják fel, mert csak az esetben jelenhetik meg másnap reggel megjelenő lapunkban.**

SZÍNHÁZ

A Csokonai-színház műsora:
Péntek este B) 5. bérlet: **Cigánybáró.** K. Voith Ilona és Halmos János vendégfellépte.
Szombat este C) 5. bérlet: **Carmen.** K. Voith Ilona és Halmos János vendégjátéka.
Vasárnap délután fél 4 órakor: **János vitéz.** Mérsékelt árak.
Vasárnap este: **A legkisebbik Horváth lány.** Bérletszünet.
Hétfő: A) 6. bérlet: **Rip Van Winkle.** — Timár Ila, Bihari Sándor.
Kedd: B) 6. bérlet: **Tolvaj.** Bernstein-dráma. Repriz.
Szerda délután 3 órakor: Ifjúsági előadás.
Szerdán este: **Rip Van Winkle.** C) 6. bérletben.

Horváth Nusi vendégjátéka a Cirkuszhercegnőben. A debreceni operett közönség régi kedvence, Horváth Nusi csütörtökön este újra vendégszerepelt a Csokonai-színházban, ahol tizenkét évvel ezelőtt sok sikert aratott finom játékával és szép hangjával. Tegnapi fellépte épúgy, mint tavaly előtti szereplése, nagy közönséget vonzott a színházba. Nemesen kidolgozott alakítása és előkelő humora mindvégig lüktető elevenséget adott az előadás menetének; kár, hogy erősen fátyolozott hangja nem áll egy színvonalban játékművészetével. A publikum lelkes ünneplésben részesítette kedvenc szubrett-primadonnáját, akinek partnere a jóhangu Fenyves Sándor volt. (—)

A színházi iroda hírei:

Halmos János, a kiváló vendégművész ma fellép a **Cigánybáró** címszerepében!
Ma este fél 8 órakor: K. Voith Ilonka, Timár Ila, Halmos János felléptével:
CIGÁNYBÁRÓ
Strauss világhírű klasszikus operettje. B) bérletben.
Vezényel Szathmáry Endre, kar-nagy. Rendező: Remete.
A **Cigánybáró** mai előadásának szereposztása:

Cipra	K. Voith Ilonka
Barinkay	Halmos János
Saffi	Timár Ila
Gábor diák	Bihari Sándor
Zsupán, sertéskereskedő	Szirmai V.
Carnero	Szigeti Jenő

A toborzó táncot Ferenczi Marien és Rajz János lejtik.

Holnap, szombaton este C) bérletben K. Voith Ilonka és Halmos János felléptével:

CARMEN (Opera.) B) bérlet. Jegyek korlátolt számban még ma délelőtt váltandók a **Cigánybáró** mai és a **Carmen** holnapi előadásaira!

Vasárnap műsor: Elek Ica, a népszerű primadonna vasárnap délután a **János vitéz** címszerepében lép fel. Mérsékelt árak!

Timár Ila, Ferenczi Marien, Torma Gusztó és Konrád Ilona vasárnap este **A legkisebbik Horváth lány** női főszerepeit kreálják!

János vitéz — vasárnap délután szerepel játékranden, mérsékelt arakkal! A címszerepet Elek Ica kreálja, Iluska szerepében Timár Ila lép fel, a mostoha Halasiné brilliáns alakítása, Torma Gusztó pedig a királyleány dalait énekli gyönyörűen. Bagó Bihari Sándornak tüne-ményes alakítása, a francia király szerepében pedig Szigeti Jenő kacagtatja meg a publikumot. Jegyek már válthatók mérsékelt áron!

FIGYELMEZTETJÜK

t. vevőközönségünket, hogy a közked-velt világhírű és legelsőrangú anyagu és illatosításu

Orient rózsza és Kárpáti Ibolya

pipere-szappanaink külső csomagolását és jellegzetes crepe-papírossal borított dobozát

utánozzák!

Addig is, míg a megindított eljárás be-fejezést nyer, felhívjuk b. figyelmét arra, hogy

csak ézen szappanok a mi készit-ményeink, amelyeknek ugy a külső sima borítékpapírosán, mint a belső creye-papírossal borított dobozain a következő felírás van:

„Csakis a KLEIN-féle Rose d'Orient

illetve

Violette

des Carpathes

piperezsappan a valódi!

Egyben közöljük, hogy a megnyi-vánult óhajnak eleget teendő, forgalomba hoztuk ismét a háboru előtti időben rendkívül közkedveltségnek örvendett

Orient rózsza arcápoló-krém

és

Kárpáti Ibolya arcápoló-krém

száraz minőségben nappali és zsiros minőségben éjszakai használatra.

E krémek kitűnő anyaguknál és kel-lemes illatuknál fogva az arcbőr ápo-lására és szépítésére felülmulthatatlan szolgálatot tesznek.

Kapható minden szaküzletben.

Klein és Fia

Finom pipere és illatszery-gyár részvénytársaság

kir. udv. s. általó, József főherceg öfensége udv. szállója

Budapest, VII, Dob-u. 11-13

Budapestre utazik?!

20 százalék engedményt kap, mint ezen lap előfizetője olcsó szobaárainkból,

10 százalék engedményt kap olcsó éttermi árainkból. (Kitűnő házikonyha)

5 pengőt megtakarít autótaxi költséget, mert gyalog átjöhét egy perc alatt a pályaudvarról.

Otthon érzi magát jól fűtött szobáinkban.

Elsőrendű kiszolgálás, szigorú családi jelleg.

Saját érdeke ezen előnyök folytán, hogy okvetlen nálunk szálljon meg.

Grand Hotel Park

Nagyszálloda BUDAPEST,

VIII. Baross-tér 10.

A Keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben.

Hirdessen a Hajdúföldben

A legkisebbik Horváth lány — vasárnap este — rendes helyárakkal!

Antók Ferenc, Fülöp Sándor, Szirmai Vilmos, Mihályi és Rajz Jancsi jobbnál-jobb szerepeket játszanak **A legkisebbik Horváth lány** vasárnap esti előadásán!

Rip Van Winkle — Bihar Sándor és Timár Ila főszereplésével hétfőn A) bérletben és szerdán C) bérletben.

Tolvaj — világhírű Bernstein-dráma kedden B) bérletben!

Ifjúsági előadások: szerdán 26-án és csütörtökön 27-én délután 3 órakor! Ez alkalommal operett-előadások lesznek!

„Takarékosság”

vásárlási könyvecskével készpénzárán 6 havi hitelre vásárolhat a

„FRICZI”

kalapszalokban.

Mozgósínházak közleményei: ÉRTESETÉS!

Tisztelettel értesitem a közönséget, hogy az előadások a Vigszínház és Uránia-mozgóban f. hó 21-től, azaz péntektől hétköznapokon 6 és 8, vasárnapokon 4, 6 és 8 órakor kezdődnek. Esetleges változások a színlapokon lesznek közölve.

Az Igazgatóság.

Péntek, Szombat, Vasárnap:

VIGSZÍNHÁZ

KÉT ÉS FÉL ÓRAS MŰSOR!
EUGEN SUE világhírű regénye filmen:

A bolygó zsidó

két rész egy előadásban, 20 felvonás.

A főszerepeket a francia színművészet legjobbjai játsszák.

Tekintettel a műsor hosszára, az előadások hétköznapokon 6 és fél 9, Vasárnap 4, fél 7 és 9 órakor pontosan megkezdődnek.

URÁNIA

UFA HIRADÓ.
VESZEDELMEK KERESZT-REJTVÉNY
bohózat.

BUDAPESTET MEGELŐZVE!
Az évad egyik legremekőbb filmalkotása!

BEATRICE CENCI
A vérpad szentje

Történet az inquisitio korából 10 felvonásban.

Rendezte gróf Baldassare Neroni, a szereplők az olasz művészek legjobbjai.

Az előadások hétköznapokon 6 és 8, — Vasárnap 4, 6 és 8 órakor kezdődnek.

A legizgalmasabb film. A világsajtó egyhangúlag megállapította, hogy „Hetedik Mennysorság” című Fox-mestermű a legizgalmasabb film, amely valaha vásznon pergett. Eltekintve a film nemes drámai hangulatától, mindent megtalálhat a közönség benne, amit film nyújthat. A londoni Film-Reuter így ír erről a filmről: „A legszebb film, melyet valaha láttunk.” A Daily News kri-

tikája ez: „A film nemcsak nagy üzenetkép, hanem művészi diadala is a kimenatográfiának.”

Cecil B. de Mille, mintha csak a film lord Rothermere-ként bontakozna ki. A világ eme legnagyobb filmrendezője végkép szívébe zárta a magyarokat. Alig fejezte be a „Visztula hajósa” című nagy filmjét, amelyben Várkonyi Mihálynak juttatott nagy szerepet, — Bíró Lajos „Rablólovag”-ját filmesítette meg és a női főszerephez Putty Liát szerződtette. Legújában a világ legnagyobb filmjében, a „Királyok Királyá”-ban, amelyet maga Cecil B. de Mille élete főművének mond, Pilátus szerepét Várkonyi Mihállal töltötte be. Tudvalevő, hogy ez az a filmsoda, amelynek európai bemutatója a Reinhardt-féle salzburgi ünnepi játékok alkalmából folyt le. Az ünnepi játékok világraszóló nyilvánossága ezúttal először nyílt meg film-mű előtt és ezért nemcsak a filmrajongók, hanem az egész művészvilág hálás lehet De Millenek, mert ezzel a leghivatottabb művészeti fórum elismerte a film egyenrangúságát a színpadi művészettel.

TESTEDZÉS

Hatalmas tömegverseny lesz az idei kegyeleti staféta-verseny. A Magyar Athletikai Szövetség kelet-magyarországi kerülete tegnapi este tartott értekezletén hatalmas arányokban bontakozott ki az október 30-án rendezendő városon keresztüli staféta-verseny résztvevőinek hatalmas tömege. Az öt csoportba osztott versenyző gárda képviselői összeállították az egész ünnepély programját, amelyet később hoznak csak a nyilvánosság tudomására. A katonazenekar részvételével tényleg adnak a 39-es emlékoszlopnál, ezenkívül ünnepi beszédek lesznek a programba véve.

A staféta-verseny programja a következő: A verseny távja kb. 3200 méter és tízes csapatok részére fenntartott. Indulás Petőfiteréről. Utvonal: Deák Ferenc-utca, Ferenc József-ut, Egyház-tér, Péterfia-utca, Simonyi-ut. Váltóhelyek: 1-ső váltó hely a Royal-szálló, 2-ik váltóhely Szent Anna-utca torkolata, 3-ik váltóhely Városháza, 4-ik váltóhely Nagytemplom, 5-ik váltóhely ref. főgimnázium, 6-ik váltóhely Thaly Kálmán-utca torkolata, 7-ik váltóhely Károly Ferenc József-ut torkolata, 8-ik váltóhely Simonyi ut eleje, 9-ik váltóhely Simonyi ut közepe. A versenyen résztvevő csapatok a következő csoportokba osztatnak be és e csapatok szerint bíráltatnak el: a) MASz keleti kerületéhez tartozó sportegyesületek; b) Középkiskolák; c) Leventeegyesületek; d) A m. kir. honvédség csapatai és közrendészeti alakula-

tok (csendőrség, rendőrség, vámőrség, pénzügyőrség); e) Fenti csoportokban fel nem sorolt egyesületek, vagy alakulatok. Ifjúsági versenyzők ifjúsági jellegüket a szeniorokkal egy csapatban való indulásuk esetén nem veszítik el. Nevezési zárlat: 1927 október 26. d. u. 6 órája. A versenyzők neveit a startnál jelentik be, legkésőbb azonban 11 óráig. Nevezési díj nincs. Díjazás: Minden csoport győztes csapatának tagja ezüstözött, második és harmadik csapat minden tagja bronzéremet nyer. II. díj 4, III. díj 6 induló esetén adatik ki. Ezenfelül az a) csoport győztese a 39-es bajtársi egyesület vándordíjának egy évig védője lesz. Több vándordíj alapításról tárgyalások folynak. Az öltözőhelyek és egyéb részletes tájékoztatások az érdekeltekkel a nevezések alkalmával és a napilapok útján közöltetnek. Az egyes csoportok és csapatok egyöntetű megkülönböztető jelet használnak és startszámokkal láttatnak el. Staféta botról a MASz keleti kerülete gondoskodik. Az utolsó futó a váltóboton kívül egy az egyet színeinek ellátott koszorúval fut be, melyet az emlékoszlop talapzatán helyez el. A koszorúról minden csapat maga gondoskodik. A versenyt minden körülmények között, rossz idő esetén is megrendezzük.

A DVSC birkozó versenye. A DVSC birkozó szakosztálya október 23-án délután 4 órai kezdettel kerületi birkozó versenyt rendez a MÁV műhely nagyertermében. A versenyen a kerület legjobb versenyzői vesznek részt. A verseny külön érdekessége, hogy az utóbbi időben erősen fejlődő szolnokiak is résztvesznek és elkezdett küzdelmet vívnak a debreceni és a többi egyesületek versenyzőivel. A karcagi MOVE is ezen a versenyen mutatkozik be junior gárdájával.

KÖZGAZDASÁG

Újabb gépek a cukorrépa termelésben. A mezőgazdasági kultúrnövények közül a cukorrépa egyike azoknak, melyek az ápolás és betakarítás során aránylag igen sok kézi munkát igényelnek. Különösen a betakarításra áll ez, melynél gyakran az őszi esős időjárás jelentékeny károsítást és kárt okozhat a gazdának. A betakarítás munkájának meggyorsítását és olcsóbbá tételét igyekezett Kwaysser Artur uradalmi intéző szolgáltni, amikor cukorrépa aratógépet, továbbá cukorrépa tisztító és fejező gépet szerkesztett. Találmányait a szabadalmazás után a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamarának mutatta be a feltaláló s miután a Kamara műszaki és növénytermelési szakemberei azokat célszerűnek és már az előzetes vizsgálatok során is gazdaságosan használhatónak találták, — hétfőn, október hó 17-én nyilvános gépbejelentést rendezett velük a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara a görög-szállási uradalomban. A gépbejelentés a földművelésügyi miniszter képviseletében Balogh Vilmos miniszteri titkár, a Kamara képviseletében Hank Olivér s-titkár és Erdély János gazd. akad. tanár, a Kamara műszaki szakértője, a debreceni gazdasági akadémia növénytermelési tanszékének képviseletében Hauser János gazd. akad. tanár, továbbá Kauszay Tibor és Orbán Ferenc m. kir. gazdasági felügyelők és az uradalom részéről Witz Gyula jószágfelügyelő, valamint sok gyakorlati gazda vettek részt. A gépek zuhogó esőben végeztek munkájukat fennakadás nélkül. A cukorrépa aratógép teljesen és sértetlenül emelte ki a répatöveket a földből s a tisztító és fejező gép is elismeréseméltó munkát végzett. A bemutatón észleltekről a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara részletes jegyzőkönyvet vett fel s annak adatait hivatalos lapjában, a Tiszántúli Gazdákban fogja közölni.

A TŐZSDE

A pengő Zürichben 90.65

A zürichi devizapiac nyitóárfolyamai a következők: Budapest 90.65, Berlin 123.90, Newyork 518.55 —, London 2524.50 —, Páris 20.35 —, Milano 28.34 —, Prága 15 36 50, Belgrád 9.13 —, Szófia 3 75, Bukarest 3 24 — Varsó —, Bécs 73.15, Hollandia 208.52.

Hivatalos valutaárfolyamok.

Az árjegyzőbizottság tegnap a következő valutaárfolyamokat állapította meg: egy angol font 27.82—27.98, száz „belga” 79.50—79.80, száz cseh korona 16.88—16.96, száz dán korona 152.90—153.50, száz dinár 10.00—10.05, száz dollár 568.80—571.20, száz francia frank 22.40—22.60, száz holland forint 228.45—230.45, száz lengyel zloty 63.65—64.65, száz leu 3.56—3.62, száz líra 31.45—31.65, száz német márka 136.25—136.75, száz osztrák schilling 80.45—80.85, száz norvég korona 150.70—151.30, száz svájci frank 110.00—110.40, száz svéd korona 153.45—154.05 pengő. — A nemesfém piacon a magánforgalomban a huszkoronás aranyat 22.80—23.10, az ezüst egykoronást 0.38—0.40 a forintos 1—1.10, az ötkoronást 190 2.10, szinarany kg-ja 3808—3828 pengő.

Gazdasági hírek

A készáru piacon a forgalom jelentéktelen volt. A tiszavidéki b. zát 30.15—31.05, az egyéb származású búzát 30.15—30.90 pengővel jegyezték fajsúly szerint. A rozsa ára 28.50—28.70 pengő között mozgott.

A liszt- és őrlémény piacon a malmok egyes liszt típusok arát csökkentették. Az új árak a következők: Buzaliszt duplanullás 49, nullás 48, egyes 47, kettes 46, hármas, négyes 44.50, ötös 42, hatos 38, hetes 32, nyolcas 23 pengő mázsánként.

A terménycikk piacán csak a zab iránt tapasztalható élénkebb érdeklődés s ennek a cikknek az ára az élénkebb kereslet folytán emelkedett is. A zabot 23—24 pengővel jegyezték. A tengeri és a fakarmányárpa piac üzletlenné vált, hogy itt még névleges jegyzések sem alakultak ki.

A magpiacon a babot 34.50, a napraforgómagot 24 pengő el jegyezték.

Budapesti állásvár

A sertésvásáron lanyha volt a forgalom. Árak elősúly-kilogrammonként: la öreg zsírterítés 160—164, la 152 156, fiatal nehéz 172—174, közép 172—174, könnyű 145—156, s edett közép 162—164, angol hussterítés 170 174, angol szedett 152 164, süldő 152 fillér. Szalonnás félsertés 204—212, szalonna nagyban 204—208, hus 2—216, zsír 216 fillér.

Nyíltér

Sinai Sándor hajduszoboszlói II. ker. 170. házszám alatti lakos géplakatosól megvettem egy Első Magyar Gazdasági Gépgyár R.-T. Budapest A. 411. számú cséplőszekrényt, felhívom mindazon esetleges hitelező egyéneket, kik fenti gépre bármily néven nevezendő követelést igényelnek, hogy azt nálam f. év október hó 21-éig bezárólag írásban bejelenteni sziveskedjenek, mivel későbbi bejelentést nem fogadok el.

Kiss Dániel
terménykereskedő
Derecske.
Bihar vármegye.

E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Tüzifa

legjutányosabban beszerezhető
a Tüzelő- és Épületfa
Kereskedelmi R.-T.-nál

DEBRECEN,

Sas-utca 4.

(Kölcsonós Segélyző palota.)

Palkányi és Páner
bámu atos gyorsan v. ír-
ha bi-tos hata-u szaba-
dalmazott irtószerelem, na-
yon oleson kapnato
STERN leste ütletben
Piac-u 10 Bikaválszemben

Ingyen utána-nas mindenki-rek. Saját érde-
kenen gyözdön meg.

Ne dobja el

az üres cipőkrém dobozokat,
mert

ingyen kap

1 tele doboz

eredeti angol recept alapján készült

„VESTA“
cipőkrém

6 üres „VESTA“ dobozért ott, ahol
azokat vásárolta.

Kapható kicsinyben és nagyban

- Weisz Bertalan Iestéknagykereskedő
Vojt Simon fűszerkereskedő, Hadházi-ut
Belvárosi Fesztékáruház Hatvan-utca 2.
Nagy Viktor fűszerkereskedő Árpád-tér
Weisz Márton fűszerkereskedő Deák F.-u.
Jóna János fűszerkereskedő Nyil-utca 34
Sárközy Sándor fűszerkereskedő Hatvan-utca 17
Zsurovics Ferenc fűszerkereskedő Miklós-u.
Weisz N. Gyula fűszerkereskedő Vargakert
Kovács János Jóka-utca 52.
Terner Béla nagyker. Burgundia-utca 1.
Danczinger Lajos fűszerkereskedő
Hegedűs János Szabó Kálmán-utca
Kovács Lajos Nyil-utca 2.
Csermák Gusztáv Déval-utca 34.
Molnár István Mikés Kelemen-utca 1.
Nagy József Ujvárosi-ut 16.
Stanga G. Gyula Burgundia-utca 14.
Grünbaum Pál Erzsébet-utca 22.
Roosz Márton Cegléd-utca
Fehér József Baross-utca 11.
Benda András Mikés Kelemen-utca 1.
Grünstein Sándor Attila-tér 2.
Goldmann Herman Külsővásártér 13.
Nagy István fűszerkereskedő Csonka Pál-utca 2.
Dombó Miklós Rákóczi-utca 25.
Kiss József József kir. herceg-utca 24.
Kron János Miklós-utca 22.
Czeglédy Gyula Vörösmarty-utca 20.
Kálnay András Késes-utca 3.
Deutsch Dezső Széchenyi-utca 47.
Danczinger József fűszerkereskedő
Vágó László Teleki-utca 71.
Fischer Vilmos rövidáru nagykereskedő
Leitner és Rosner rövidáru nagykereskedő
Hollender Henrik rövidáru nagykereskedő
Kanczler József rövidáru nagykereskedő
Klein Ignác fűszernagykereskedő
Klein Ernő rövidáru nagykereskedő
Mayer Lajos Hatvan-utca 33.
Weisz Márton Szepességi-utca 21.
Hodossy István Kislizi-utca 49.
Harsányi István Eötvös-utca 4.
Németh Kálmán Eötvös-utca
Kardos Gábor Kut-utca 36.
Kohn Sámuel Károly Ferenc József-ut
Fischer Bernáth Ujvárosi-ut
Németh József Csapó-utca 40.
Veres Istvánné Mester-utca 48.
Spiridonov Spiridon Kossuth-utca 58.
Krajnik Márton Szepességi-utca 35.
Kiss Testvérek Iparkamara
Braun László Hatvan-utca 71.
Lukács Pál Csemete-utca 19.
Árvay István Honvéd-utca 36.
Özv. Simák Lajosné Vigkedvő M.-u. 36.
Szabó György Wesselényi-tér 2.
Cserezhnyés Ferenc Homok-utca 79.
Sarkady Géza Árpád-tér 3.
Haasz Rózsika Bercsényi-utca 35.
H. Stanó Sándor Boesky-tér 12.
Györy Ferenc Kálvin-tér 3.
Keiser Sándor Mester-utca 16.
Dicker Lajos Hatvan-utca 41.
Steinberger Vilmos Hatvan-utca 61.
Auspitz József Iestéknagykereskedő
Berger Miksáné Szotyori-telep 50.
Bihari Béla Téglavető 250.
Strom Vilmos Téglavető 225.

Trianoni gyászjelvény

kapható
40 fillérért
a Hajdúföld kiadóhivatalában.

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóval, nyomdájában Debrecen, Ferenc József-ut 59. — Kiadja a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat.

Bőröndös műhely Simonffy-u. 5. sz. (Sesztina átjáró ház.)

Bőröndök, retikülök, huzatok, bot és esernyők készítését, javítását és átalakítását vállalom.

Szilágyi Lajos bőröndös.

Mindennemű villamossági cikkek csillárok nagy választékban

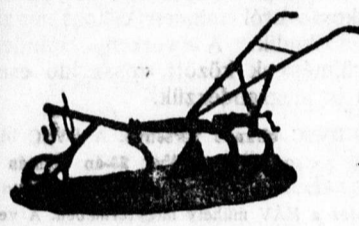
Legujabb külföldi rádió ujdonságok megérkeztek
!!! Tekintse meg kirakatomat !!!

SIMON JENŐ

József kir. herceg-utca 3. Bika-fürdő bejárata mellett. Telefon 13-22.

Bagi és társa, Kaba gépgyára és hengermalma

Telefon: 5. — Sörgöncim: BAGI, KABA. — Alapítva 1897. évben.

SZÁLLIT mindenféle gazdasági gépeket, javított rend kapálókelei a legelter- szerű oszvaros jedtebbek, átalakít magánjárókat, kéntit gépla- katos, vase-szierga-yos, rézön ő, ka- zán és autogénhegesztő munkákat, malomhengerek csi zo- lását és rovatkolását.

Kutfurási vállalata teljes szavatossággal készít új ártezi kutakat bár- mely mélységre. végez próbái furásokat és elapadt ártezi kutak rendbehozását. „Casse“ traktorok képviselője.

RENKIVÜLI VÁSÁRLÁSI KEDVEZMÉNY! BAGI LAJOS RÖFÖS ÉS RÖVID- ÁRU ÜZLETÉBEN DEBRECEN, BATTHIÁNY-UTCA 6. SZ.

Mosó voaloknál, Ruha Poplinoknál, Mintás selymeknél, Női és férfi ruhavász- naknál 15 százalék, Szines női és férfiruha, öltöny és kabátkeleknél Női és leányka fehéreneműknél 10 százalék, Fekete és sötétkele ruhá, öltöny és kabátkeleknél és férfidivat cikkeknel, Ruhaselymeknél Ruha- és kalapbársonyoknál, Női, férfi és gyermekharisnyák- nál, keztüknel, kötött mellényeknél, Poulovereknél, Lem- bejaoknál, Trioó áruknál, Belés és mindennemű mosó- áruknál 5 százalék pénztári engedmény!!!
S z a b o t t á r a k !!!

A ruházati cikkek árai hallatlanul emelkedtek

A még raktárunkon lévő
vászon, szövet és selyem
egyelőre még a régi áron árusítatnak.

A jó vászon a háziasszony öröme,
-- hátha még olyan olcsó, mint a
METROPOL áruházban
Kispesten, VII., Rákóczi-ut 56. sz.
A Keleti pályaudvar mellett.

Apróhirdetések

LAKÁS

Udvarra nyíló szoba, speiz, esetleg konyhá- val, butorral, vagy anélkül azonnal kiadó, Ispotály-u. 13.

AJÁNLAT

Borostyán, télizöld koszoruknak kapható, Des- sewffy Manó, Nyirábrány.

Szeszgyáros gazdaság 25—30 darab gulyabeli marha telelését vállalja. — Zongorát vagy pianinót keresek bérbe. Ajánlat a Hajdúföld kiadóhivatalába küldendő.

Uri asszonynál 4 fogásos uriebed koszt kihordásra kapható 1.20 fillérért. Cim a Város- ház trafik, Piac-utca.

Zongoraórákat adok kezdőknek és haladóknak, régi praxissal, kívánatra zenedében vizsgáztatok. Beiratkozás d. u. 3—5 óráig. Tisztviselőknek kedvez- mény. Cim a kiadóban.

Király kávéi mégis a legjobbak, aromás, zama- tos, a vevő előtt pörkölve meleg ál- lapotban kapható, Dégenfeld-tér 11. szám alatt. 344

KERESLET

Fuvarosokat állványanyag szállítására keresünk, Fejér és Ritter, Simonffy-utca 7. szá malatt. 360

Okleveles tanító négy évi irodai gyakorlat- tal, megfelelő állást keres. Cim a kiadóban.

Perfekt gyors- és gépirónó szép kézírással azonnal felvétetik. Kalapüzem, Piac utca 9.

Asztalos tanulót felvesz Bessenyei, Kölcsey- utca 9. 345

Megbízható komoly,, tisztességes nőt keresek gyermekeim mellé, aki kisebb házi- munkákat is vállal. Jelentkezni dél- előtt 9—11-ig Szent Anna-utca 25., emelet. 355

ELADÁS

Forgalmas helyen üzletnek is alkalmas beköl- tözhető adómentes ház 9000 pen- gőért eladó. Csáthynál, Deák Fe- renc-utca 9.

Tenyésztésre alkalmas bronz és fekete pulykák, ruemi kacskák, orpington tyukok el- adók, Péterfia-utca 61. sz. 357

Tüzifa és szén, száraz tölgy és bükk hasábosan és aprítva, valamint I. oszt. gyökér- mentes tölgy tuskó legjutányosab- ban Kovács Gyula tüzelőanyag tele- pén, Károly Ferenc József-ut 18-b. István maiommal szemben. Telefon: 4—64 szám.

Fényképezőgé 9—12-es, kitűnő Görz-féle lencsével eladó. Cim a kiadóban.

Egy gordonka eladó, Eötvös-u. 38. sz., Szondy.

66 darab 1—2 éves ürü és 19 mustra juh eladó, Bethlen-utca 24. Bakóczy.

Kiadja a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat.